

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าเงินมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมาก และการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงินจะมีผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยผ่านระดับราคาสินค้าต่างๆไป หรืออัตราเงินเฟ้อ ซึ่งการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทยขึ้นนั้น ก็เพื่อให้เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงแห่งอำนาจซื้อของเงินในมือของประชาชนผู้บริโภคส่วนใหญ่ อันจะเป็นประโยชน์แก่รัฐบาลผู้กำหนดนโยบายทางการเงินของประเทศไทยซึ่งก็คือ ธนาคารแห่งประเทศไทยและภาคธุรกิจต่างๆของเอกชน ที่จะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประกอบการพิจารณา วางนโยบายทางเศรษฐกิจและปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับค่าจ้างแรงงาน ระดับการผลิต การตั้งราคาสินค้า ตลอดจนใช้เป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ

ผลกระทบของปริมาณเงินที่จะส่งผลกระทบต่อระดับราคาสินค้าต่างๆไปหรืออัตราเงินเฟ้อนั้นสามารถอธิบายได้ในหลายทฤษฎีและทฤษฎีหนึ่งที่อธิบายได้ชัดเจนก็คือทฤษฎีปริมาณเงิน ซึ่งเออร์วิง ฟิชเชอร์ นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกได้พยายามอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับกระแสของการใช้จ่ายในรูปของตัวเงิน โดยให้ความสนใจกับปัจจัยที่กำหนดอัตราการหมุนเวียนของเงินทั้งในระยะยาวและระยะสั้นหรือ ในช่วงระยะเวลาของการปรับตัว ฟิชเชอร์ได้สร้างสมการการแลกเปลี่ยนเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับกระแสของการใช้จ่ายในรูปของตัวเงิน เออร์วิง ฟิชเชอร์ ได้กล่าวว่าปริมาณเงินเป็นตัวกำหนดระดับราคาสินค้า (ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ, 2535: 57-58)

ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงิน กับดัชนีราคาผู้บริโภค โดยใช้การทดสอบ Cointegration โดยวิธีของ Engel and Granger เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระยะยาว (Error Correction Mechanism; ECM) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระยะสั้นหรือการเบี่ยงเบนออกจากดุลยภาพและความเร็วในการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพและทดสอบความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกัน

การศึกษานี้จะทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลลักษณะอนุกรมเวลา (time-series data) ได้แก่ ข้อมูลทางด้านปริมาณเงิน ทั้งปริมาณเงินความหมายแคบ (Narrow Money; M1) และปริมาณเงินความหมายกว้าง (Broad Money; M2) ข้อมูลทางด้านดัชนี

ราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index; CPI) เก็บข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545- 2549 มาทดสอบเพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็น stationary หรือไม่ โดยการทดสอบ unit root หลังจากนั้นทำการทดสอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Cointegration) ของระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับปริมาณเงินของประเทศไทย และท้ายสุดจะทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผล (Granger Causality Test) ดัชนีราคาผู้บริโภค และปริมาณเงินของประเทศไทย ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคกับปริมาณเงินของประเทศไทย โดยจะทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในสมการถดถอย ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และทดสอบว่าอะไรคือสาเหตุ (causes) และอะไรคือผลของสาเหตุนั้น (effects)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย โดยวิธีโคอินทิเกรชันและแบบจำลองเอเรอร์คอร์เรกชัน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- 1) ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย
- 2) ใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการศึกษาพัฒนา กำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับปริมาณเงินซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
- 3) เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการส่งเสริมการลงทุนได้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ ระหว่างปริมาณเงินกับดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศไทย เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างถูกต้องในการนำเอาผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้หรือไปเป็นแนวทางปฏิบัติวางแผนและกำหนดนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะทำการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งเป็นข้อมูลลักษณะอนุกรมเวลา (time-series data) มาทดสอบเพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้มีลักษณะเป็น stationary หรือไม่ โดยการทดสอบ unit root หลังจากนั้นทำการทดสอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (cointegration) ของระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคกับปริมาณเงินของประเทศไทย และท้ายสุดจะทำการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุเป็นผล (Granger Causality Test) ดัชนีราคาผู้บริโภค และปริมาณเงินของประเทศไทย ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัว คือ ดัชนีราคาผู้บริโภคกับปริมาณเงินของประเทศไทย โดยจะทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในสมการถดถอย ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และทดสอบว่าอะไรคือสาเหตุ (causes) และอะไรคือผลของสาเหตุนั้น (effects)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปริมาณเงินความหมายแคบ (Narrow Money) หมายถึง ปริมาณของเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร และเงินฝากกระแสรายวันในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ปริมาณเงินในความหมายนี้กำหนดให้เงินทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเพียงอย่างเดียว

ปริมาณเงินความหมายกว้าง (Broad Money) หมายถึง ปริมาณของเหรียญกษาปณ์ ธนบัตร เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือกล่าวได้ว่าปริมาณเงินในความหมายกว้าง ก็คือ ปริมาณเงินในความหมายแคบ รวมกับเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป (Headline Consumer Price Index) หมายถึง ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นดัชนีวัดการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าและบริการประเภทที่ประชาชนซื้อบริโภคประจำวัน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะทำการเปรียบเทียบช่วงเวลาปัจจุบันกับช่วงเวลาหนึ่ง หรือที่เรียกว่าปีฐาน ในการคำนวณดัชนีราคานี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะคัดเลือกรายการสินค้ามากลุ่มหนึ่งมาเป็นตัวแทนของสินค้าและบริการทั้งหมด เช่น ในกรณีของประเทศไทย ดูแลโดยกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ จะคัดเลือกรายการสินค้าตามกลุ่มสินค้าที่แบ่งเป็น 7 หมวด ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดเครื่องนุ่งห่ม หมวดเคหะสถาน หมวดการตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล หมวดพาหนะขนส่งและการสื่อสาร หมวดการบันเทิง การอ่านและการศึกษา และหมวดยาสูบและ

เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์ การคำนวณดัชนีราคาอาจกระทำได้หลาย ๆ กรณี เช่น แสดงเป็นดัชนีรวม หรือ รายหมวดสินค้า หรือ รายภูมิภาค

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (Core Consumer Price Index) หมายถึง ดัชนีราคาผู้บริโภคที่ตัดสินค้า หมวดอาหารสด และหมวดพลังงานออก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved